

Sygn. akt II KS 11/22

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **T. D.**

oskarżonego z art. 209 §1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 22 czerwca 2022 r.

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w L.

z dnia 18 stycznia 2022 r., sygn. akt XI Ka (...),

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś. z dnia 17 czerwca 2021 r., sygn. akt II K (...), i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,

p o s t a n o w i ł

1. **oddalić skargę,**
2. **obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania w przedmiocie skargi.**

UZASADNIENIE

T. D. został oskarżony o to, że w okresie od lipca 2016 r. do 19 marca 2017 r., w W., uporczywie uchylał się od wykonywania ciążącego na nim z mocy postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 29.01.2016 r, sygn. akt III C (...), zmienionego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15.06.2016 r., sygn. akt I ACz (...), obowiązku opieki, poprzez niełożenie na utrzymanie swojej córki R. D., przez co naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o czyn z art. 209 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w L. z siedzibą w Ś., wyrokiem z dnia 17 czerwca 2021 r., sygn. akt II K (...), uniewinnił T. D. od zarzuconego mu czynu.

Prokurator i oskarżycielka posiłkowa wnieśli apelację od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości na niekorzyść oskarżonego.

Prokurator zarzucił wyrokowi obrazę art. 209 § 1 k.k., obrazę przepisów postępowania, tj. art. 4, 7, 366 § 1 i art. 410 k.p.k., a także błąd w ustaleniach faktycznych – na skutek których to naruszeń doszło do niesłusznego uniewinnienia oskarżonego od ciężących na nim zarzutów. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Oskarżycielka posiłkowa zarzuciła wyrokowi obrazę art. 209 § 1 k.k. poprzez uznanie, że zachowanie oskarżonego nie wyczerpywało znamion tego przestępstwa i wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w L., wyrokiem z dnia 18 stycznia 2022 r., sygn. akt XI Ka (...), uwzględnił wniesione apelacje i uchylił zaskarżony wyrok, przekazując sprawę T. D. Sądowi Rejonowemu w L. z siedzibą w Ś. do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego wniósł w trybie art. 539a k.p.k. skargę na wyrok Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k. i art. 454 § 1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 452 § 2 k.p.k., poprzez niezasadne uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, podczas gdy w sprawie nie zachodziła potrzeba ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości oraz nie występuje okoliczność wynikająca z art. 454 § 1 k.p.k. czego przyczyną była błędna, dowolna a nie swobodna, niezgodna z zasadami logicznego rozumowania ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, poprzez uznanie przez Sąd II instancji, że Sąd I instancji pominął zeznania świadków G. W. i Z. W. w wypadku, gdy ten wyraźnie odniósł się do nich, dokonał analizy przez pryzmat całości zgromadzonego materiału dowodowego i uznał je za niewiarygodne mając na względzie zasadę bezpośredniości, nadto Sąd II instancji, mając możliwość przeprowadzenia dowodów, jako sąd *meriti* nie zweryfikował kwestii dotyczących zajęcia na rachunku A. D. kwoty 8.000 zł poprzez wystąpienie

o udzielenie informacji do właściwego komornika sądowego, który miał dokonać zajęcia w/w kwoty.

Wskazując na powyższe, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w L. do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na wniesioną skargę Prokurator Rejonowy w L. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy może uchylić zaskarżone orzeczenie i przekazać sprawę sądowi I instancji do ponownego rozpoznania tylko w jednym z trzech przypadków: zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych, konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości oraz wówczas, gdy wydanie wyroku reformatoryjnego naruszyłoby regułę *ne peius*, wskazaną w art. 454 § 1 k.p.k.

W niniejszej sprawie jako przyczynę wydania zaskarżonego orzeczenia Sąd Okręgowy w L. podał wystąpienie okoliczności określonej w art. 454 § 1 k.p.k.

Zadaniem Sądu Najwyższego rozpatrującego skargę na wyrok sądu odwoławczego, w którym jako podstawę uchylenia wyroku sądu I instancji powołano art. 454 § 1 k.p.k., jest skontrolowanie czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego. Zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy w tym postępowaniu ogranicza się zatem do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2020 r., sygn. akt I KS 9/20). „W wypadku reguły *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k. kontrola skargowa obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, że sąd odwoławczy <<nie może skazać oskarżonego>>. Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie nie jest dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2020 r., V KS 10/20).

Ponieważ sens powołania przez ustawodawcę instytucji skargi na wyrok sądu odwoławczego polega wyłącznie na weryfikacji dopuszczalności uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania, niesłusznie obrońca podjął próbę skłonienia Sądu Najwyższego do zajęcia stanowiska merytorycznego w niniejszej sprawie. Tak bowiem można rozumieć wywody skarżącego na temat oceny sytuacji materialnej A. W. (D.) oraz zeznań świadków G. i Z. W.. Obrońca nie podał natomiast, dlaczego uważa rozstrzygnięcie kasatoryjne za nieuzasadnione w świetle treści art. 437 § 2 k.p.k., swoją uwagę koncentrując na treści ustaleń faktycznych.

Sąd odwoławczy odmiennie niż Sąd I instancji ocenił okoliczności, będące znamionami zarzucanego oskarżonemu przestępstwa. Uczynił to w ramach swobody orzekania, logicznie i wyczerpująco wskazując, dlaczego nie zgadza się z oceną materiału dowodowego, dokonaną przez Sąd *meriti*, a podziela argumentację podniesioną w apelacjach prokuratora i oskarżyciela posiłkowego. Uznał, że Sąd I instancji błędnie określił sytuację majątkową matki dziecka uprawnionego do otrzymywania alimentów, co ma oczywisty wpływ na ocenę wypełnienia przez T. D. znamion przestępstwa, polegających na narażeniu dziecka na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Zdaniem Sądu odwoławczego, nie łożąc na utrzymanie córki w okresie od lipca 2016 r. do 19 marca 2017 r., oskarżony naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. W tej sytuacji, skoro Sąd Rejonowy uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu przestępstwa, zachodziła konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, zgodnie z treścią art. 437 § 2 w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. Zadaniem Sądu I instancji będzie w tej sytuacji ponowne zbadanie sytuacji majątkowej matki dziecka – przy uwzględnieniu wskazówek poczynionych przez Sąd odwoławczy oraz stwierdzenie, czy niełożenie na jego utrzymanie przez T. D., naraziło jego córkę na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, co stanowi znamię przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.

Treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie pozostawia wątpliwości, że Sąd odwoławczy prawidłowo dostrzegł podstawy do uchylenia wyroku Sądu I instancji, a przesłanki te mieszczą się w dyspozycji normy z art. 457 § 2 k.p.k. Tym

samym należało uznać zarzuty skargi obrońcy za pozbawione podstaw i opartą na nich skargę oddalić.

Dlatego orzeczono, jak w postanowieniu, przy czym o kosztach postępowania na podstawie art. 636 § 1 k.p.k.